

Centraal aanmeldpunt

Het centraal aanmeldpunt (CAP) is het informatie- en aanmeldingspunt voor consulenten, jeugdrechters en hun griffiers (verwijzers) die een geschikte plaats zoeken voor een jongere binnen de gemeenschapsinstellingen.

De jeugdrechter kan een jongere toewijzen aan een gemeenschapsinstelling wanneer de minderjarige:

- een als misdrijf omschreven feit (MOF) heeft gepleegd;
- in een heel moeilijke leefsituatie verkeert.

De medewerkers van het centraal aanmeldpunt behandelen alle aanvragen die ingediend worden via de webapplicatie InterCAP en trachten de instroom te reguleren.

Op basis van enkele **aanmeldingsgegevens** (identiteit, reden van aanmelding, vermoedelijke plaatsingsduur, regime, soort plaats ...) gaat het CAP na of de gevraagde plaats beschikbaar is en of er een goedkeuring kan volgen in één van de volgende gemeenschapsinstellingen:

Gemeenschapsinstelling	Aangeboden regime
Gemeenschapsinstelling De Kempen	Campus De Hutten (gesloten jongens)
	Campus De Markt (open jongens - regulier en time-out) en (open en gesloten meisjes regulier ¹¹ en open meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Zande	Campus Ruisselede (open jongens - regulier en time-out)
	Campus Wingene (gesloten jongens)
	Campus Beernem (open en gesloten meisjes regulier en open meisjes time-out)
Gemeenschapsinstelling De Grubbe	Buffercapaciteit (gesloten jongens MOF)

Het CAP behandelt alle inkomende aanvragen op basis van enkele vastgelegde, objectieve regels:

- **regiogerichtheid:** Alle aanvragen vanuit de regio's Limburg, Antwerpen en Vlaams-Brabant worden toegekend aan gemeenschapsinstelling De Kempen (campussen De Markt en De Hutten). Aanvragen uit de regio's Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen gaan naar gemeenschapsinstelling De Zande (campussen Ruisselede en Wingene). Voor een plaatsing in campus Beernem of gemeenschapsinstelling De Grubbe komen alle jeugdrechtbanken in aanmerking;
- **verdeelsleutel:** Sinds 4 april 2016 worden alle reguliere plaatsen verdeeld via een matrix. Deze verdeelsleutel bepaalt op het ogenblik dat er een plaats vrijkomt naar welke afdeling de plaats gaat, rekening houdend met de verhouding van de plaatsen die een afdeling van de jeugdrechtbank op jaarbasis kan toegewezen krijgen en met de regio waar de plaats beschikbaar is. Sinds 4 april 2016 wordt deze verdeelsleutel toegepast voor alle langdurige plaatstoewijzingen.

---

¹¹ Sinds 1/11 kunnen meisjes ook langdurig opgenomen worden in campus De Markt.

Er zijn 5 mogelijke beslissingen. Voor éénzelfde jongere kunnen meerdere vragen worden gesteld:

- **goedgekeurd:** de aanvraag is goedgekeurd en de jongere kan instromen;
- **geen beschikbare plaats:** de gevraagde plaats is op het moment van de aanvraag niet beschikbaar;
- **onontvankelijk:** de aanvraag is ongeldig. Niet alle verplichte velden zijn ingevuld of er staan tegenstrijdigheden in de aanvraag;
- **ingetrokken:** een aanvraag wordt ingetrokken wanneer een plaats niet langer gewenst is of de info in de aanmelding niet meer actueel is;
- **annulatie van de goedkeuring:** de beschikbare plaats wordt niet ingenomen omdat de vraag niet meer actueel is of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Er kunnen ook **vertekeningen** optreden waarmee rekening moet gehouden worden bij de interpretatie van de cijfers. Bv. een jongere wordt gedurende een week aangemeld voor een plaats in een gemeenschapsinstelling. Die week is er geen plaats voor hem. De aanmelder vindt een alternatief en meldt de jongere niet meer aan. Er wordt een weigering voor deze jongere geregistreerd terwijl de jongere geen plaats in een gemeenschapsinstelling meer nodig heeft. Dit geeft een vertekening van het aantal weigeringen.

Ook is het belangrijk om rekening te houden met de grootte van de regio in verhouding tot het aantal vragen en de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen. Zo is het logisch dat Antwerpen meer goedkeuringen zal hebben, gezien de grootte van deze regio.

Tot slot zijn er verschillende soorten plaatsen beschikbaar binnen een gemeenschapsinstelling:

- **buffer:** deze capaciteit is voorbehouden om bij voorkeur de maatregelen van opvang in een gesloten opvoedingsafdeling uit te voeren. Deze worden uitgesproken door de jeugdrechter of de jeugdrechtbank voor personen tot maximaal twintig jaar die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Alle bufferplaatsen bevinden zich in het gesloten regime;
- **time-out:** dit is een tijdelijke, afgebakende fase (14 dagen) in een bestaand hulpverleningstraject en voorbehouden voor jongeren uit voorzieningen (Jongerenwelzijn of VAPH) die een protocol van samenwerking met de gemeenschapsinstellingen hebben onderschreven. Het engagement voor heropname is daarbij essentieel. Ook de jeugdrechter wordt uitgenodigd in de beschikking dit engagement te expliciteren. Voor de time-outplaatsen wordt geen matrix ingezet omdat het capaciteitstekort voor deze module minder aanwezig is;
- **prior of voorbehouden capaciteit:** Een klein deel van de capaciteit is voorbehouden voor jongeren die zijn uitgestroomd maar bij wie de gemeenschapsinstelling zich engageert om de jongere opnieuw op te nemen wanneer het misloopt. Ook jongeren die worden teruggevonden binnen een lopende beschikking, die einde termijn zijn in gemeenschapsinstelling De Grubbe, kunnen hier terecht.

Tabel: Aantal aanvragen gesorteerd per beslissing, weergegeven per regime en per provincie (teleenheid: aanmeldingen en unieke jongeren)

Referentienr. tabel: 90

	Antwerpen		Limburg		Oost-Vlaanderen		Vlaams-Brabant & Brussel		West-Vlaanderen		Onbekend		Totaal
	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	Open	Gesl.	
Aantal onontvankelijke aanvragen	35	49	2	7	18	30	7	13	12	10	5	9	197
Aantal weigeringen	136	159	28	20	88	68	43	99	61	41	1	0	744
Aantal goedkeuringen	320	230	98	55	240	145	157	82	151	72	0	1	1.551
Aantal in overleg annulatie van goedkeuring	61	36	21	15	37	24	20	11	22	6	0	0	253
Aantal ingetrokken	12	34	7	7	19	31	9	22	13	5	4	4	167
Totaal aantal aanvragen	564	508	156	104	402	298	236	227	259	134	10	14	2.912
Totaal aantal unieke jongeren*	319	288	97	73	224	196	138	114	163	93	10	12	1.727

(Bron: interCAP)

* Het cijfer van het "aantal unieke jongeren" is vertekend naar beneden, daar in een aantal aanvragen geen rijksregisternr. is ingevuld. De regio betreft de regio van de aanvrager (= jeugdrechtbank).

Het CAP behandelt in 2017 in totaal 2.912 aanmeldingen (790 aanvragen voor meisjes en 2.122 voor jongens):

- iets meer dan de helft van de aanmeldingen (1.551) - voornamelijk buffer- en time-outvragen - krijgt een goedkeuring;
- voor 744 aanvragen is de gevraagde plaats niet voorhanden. Er is een onderscheid tussen jongeren die geen beroep kunnen doen op een plaats (573) en jongeren die in afwachting van een verdere beslissing in De Grubbe kunnen verblijven (171);
- 197 aanvragen kunnen niet behandeld worden wegens administratieve onverenigbaarheden. Nadien worden de aanvragen niet meer hernieuwd;
- 167 aanmeldingen zijn ingetrokken omdat de vraag niet meer actueel is of om een nieuwe, gewijzigde vraag in te dienen;
- bij 253 aanvragen wordt de plaats geannuleerd nadat er een goedkeuring is verkregen. Dit omdat de plaats niet meer nodig blijkt of omdat de jongere niet tijdig wordt aangetroffen.

Tabel: Gemiddelde duurtijd tussen datum eerste aanvraag en datum aanvraag bij status goedgekeurd, naar campus en regime (teleenheid: dagen)

Referentienr. tabel: 91

Regime	Duurtijdcategorieën			Gemiddelde duur
	0 - 90 dagen	91 - 180 dagen	+ 180 dagen	
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	84	1	1	7
Open (jongens)	105	6	0	21
Gesloten (meisjes)	10	0	0	16
Open (meisjes)	6	0	0	8
Open (time-out jongens en meisjes)	384	0	0	1
Open (meisjes)	11	3	2	65
Gesloten (meisjes)	73	3	2	21
Open (time-out meisjes)	34	0	0	1
Open (jongens)	56	13	5	53
Gesloten	nvt	nvt	nvt	nvt
Open (time-out jongens en meisjes)	348	1	0	2
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	77	2	0	17
Open	nvt	nvt	nvt	nvt
Gesloten (jongens)	324	0	0	1

(Bron: interCAP)

Het is het langste wachten op een plaats in campus Beernem, nl. gemiddeld 43 dagen (65 dagen voor het open regime en 21 dagen voor het gesloten regime). Het gaat om een gemiddelde waarbij extremen (vb. aanvragen die dezelfde dag nog goedgekeurd worden) snel een vertekend beeld kunnen geven.

In gemeenschapsinstelling De Grubbe moet men slechts uitzonderlijk wachten om te kunnen instromen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximumtermijn verbonden is aan deze campus, nl. 2 maanden en 5 dagen (cf. Everbergwet). Nadien moet de jeugdrechter een andere beslissing nemen (en kan de jongere bv. doorstromen naar een andere gemeenschapsinstelling) waardoor er snel plaats komt voor nieuwe opnames.